

Český pracovní trh relativně dobře integruje zahraniční zaměstnance

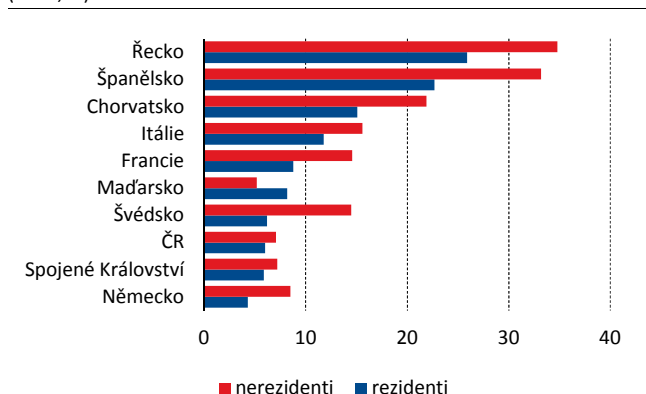
Situace na českém trhu práce vykazuje známky přehřívání. V červenci již čtvrtý měsíc v řadě nabídka volných pracovních míst překonala počet nezaměstnaných. Výsledkem je nejen tlak na růst mezd, ale i skutečnost, že většina firem považuje nedostatek zaměstnanců za hlavní překážku pro další expanzi. Absence volných pracovních rezerv na domácím trhu (viz. Týdeník ze dne 27. července) pak dále zvyšuje potřebu dovozu pracovníků ze zahraničí. Otázkou však zůstává, zda tuzemský pracovní trh dokáže dostatečně efektivně integrovat zahraniční zaměstnance.

V souvislosti s konjunkturou ekonomiky obvykle významně narůstá počet cizích státních příslušníků, kteří se stávají důležitou součástí pracovního trhu. Zaplňují mezery způsobené demografickým vývojem, ale také změnou požadavků na znalosti a dovednosti pracovníků a v neposlední řadě také nízkou atraktivitou některých pracovních míst pro domácí pracovní sílu. Ke konci roku 2016 bylo zaměstnáno v ČR celkem 468,5 tis. zahraničních pracovníků, tj. cca 2,5krát více než před deseti lety. Pracující cizinci tvořili 9,1 % z celkové zaměstnanosti.

Z dat rovněž vyplývá, že ve srovnání s okolními zeměmi EU se ČR daří relativně dobře integrovat zahraniční osoby na tuzemském pracovním trhu. Míra nezaměstnanosti u migrantů se výrazněji neliší od v ČR narozených pracovníků. Poslední známá data ukazují, že míra nezaměstnanosti v roce 2014 činila 7,1 % u migrantů, resp. 6,0 % v ČR narozených. Podobně je na tom i Spojené království. Naopak větší rozdíly v nezaměstnanosti, které by měly představovat „horší“ integraci pracujících cizinců, jsou v ostatních zemích EU. Nesoulad mezi mírou nezaměstnanosti u imigrantů a rezidentů např. v Německu (8,5 % vs. 4,3 %) je patrný hlavně u vzdělanější populace. Jestliže u vysokoškolsky vzdělaných migrantů činí 5,7 %, u pracovníků narozených v Německu pouze 1,6 %. Naopak v ČR je míra nezaměstnanosti u zahraničních pracovníků s vysokoškolským titulem nižší oproti stejně kvalifikovaným rezidentům (2 % vs. 2,7 %).

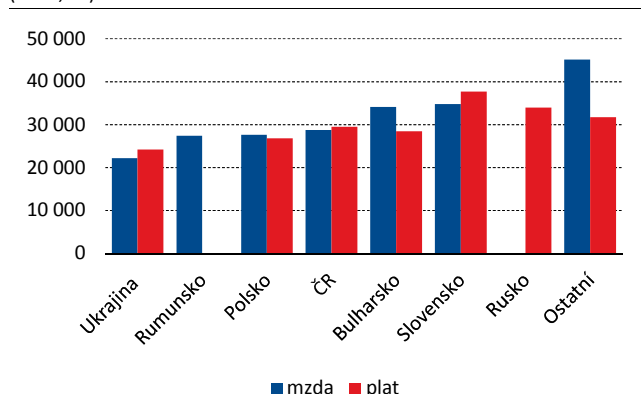
Z porovnání výše mezd či platů cizinců zaměstnávaných v ČR rovněž vyplývá, že se diskriminace v tomto indikátoru nepotvrzuje. V roce 2016 měli zaměstnanci ze Slovenska i Bulharska o cca 21 %, resp. o 18,9 % vyšší průměrnou hrubou mzdu než Češi. V platové sféře si vydělali více rovněž Slováci o 28 % a přidali se i Rusové o 15 %. Záleží však na struktuře pracovníků v jednotlivých sektorech ekonomiky.

Míra nezaměstnanosti cizinců ve vybraných zemích (2014, %)



Zdroj: Eurostat, MPO

Hrubá měsíční mzda/plat podle státního občanství (2016, Kč)



Zdroj: ČSÚ, MPO

Makroekonomická situace v ČR

Základní ukazatele - poslední údaje

HDP (y/y, %)	2. Q 2018	2,3	Průmyslová produkce (y/y, % ze s.c.)	červen 2018	3,4
Míra inflace (y/y, %)	červenec 2018	2,3	Stavební produkce (y/y, % z s.c.)	červen 2018	7,5
Obecná míra nezaměstnanosti* (v %)	červen 2018	2,4	Maloobchod vč. mot. voz. (y/y, % ze s.c.)	červen 2018	1,4
Průměrná mzda nom. / reál. (y/y, %)	1. Q 2018	8,6 / 6,6	Vývoz / dovoz zboží (y/y, %, z b.c.)	červen 2018	0,7 / 3,5

* podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle ve věku 15-64 let

Zdroj: ČSÚ, srpen 2018

** přeshraniční pojetí

Z DOMOVA

Domácí exportéři se musí vyrovnat s klesající kupní silou tureckých firem

Nenajdeme příliš oblastí, na kterých by se shodlo osm posledních českých vlád. Rozhodně ale mezi ně patří snaha snížit závislost Česka na trzích EU. MPO dalo už před šesti lety dohromady seznam 12 prioritních zemí, kam se má český vývoz zaměřit. Zařadilo mezi ně i Turecko. Nesporné příležitosti se najednou ocitly ve stínu až příliš viditelných rizik. Současné potíže, názorně viditelné na dramatickém pádu turecké liry, nespady z nebes. Nerovnováha tamní ekonomiky se prohlubovala už roky. Země dlouhodobě vyváží o dost méně, než doveze, a ani s pomocí silného cestovního ruchu nemůže vymazat rostoucí schodek. Podniky jsou navyklé na dostupné úvěry a vláda se všemi způsoby snaží, aby úroky nerostly. A to i v situaci, kdy se inflace dostala na dvouciferné hodnoty.

Přidejme k tomu velké zahraniční půjčky, špatné státní finance a velmi neortodoxní ekonomické názory svrchovaného vládcе země, recept na měnovou krizi je kompletní. Turecká lira nemusí dál padat a může i část ztrát odmazat, zvláště pokud spřízněné země poskytnou slibované mnohamiliardové půjčky, výrazný propad kupní síly Turků placených v domácí měně je ale realitou. Počítat s tím musí i čeští exportéři.

Zdroj: ihned.cz

EGAP za půl miliardy pojistila vývoz potravin a zemědělské techniky

Státní Exportní garanční a pojišťovací společnost letos pojistila agroexport za více než 0,5 mld. Kč. Vývoz zemědělské techniky, potravin a doplňků mířil do šesti zemí, do Ruska a na Ukrajinu, na Kubu, do Kazachstánu, Arménie a Turecka. Zatím největším letošním obchodním případem je vývoz traktorů firmy Zetor Tractors do Ruska a na Ukrajinu. Kromě Zetoru dodala zemědělskou techniku do Ruska a na Ukrajinu společnost Bednar FMT a do Ruska průběžně dodává techniku firmy Farmet. Novou zemí agroexportu je letos pro EGAP Turecko. Již déle tam čeští chovatelé vyváží hovězí dobytek, jen strakatých jalovic dodávali do Turecka okolo 10 tisíc kusů za rok, ještě více pak býčků určených na výkrm nebo na jatka. Český strakatý skot patří spolu s holštýnským skotem mezi dvě nejrozšířenější plemena v tureckých chovech.

Zdroj: E15.cz

Kdo postaví nové jaderné bloky? Ministryně průmyslu jednala s korejskou firmou

Ministryně průmyslu a obchodu Marta Nováková jednala s generálním ředitelem jihokorejské společnosti Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) Če-hun Čungem o možnostech spolupráce v jaderné energetice. KHNP patří mezi zájemce o případnou stavbu

nových tuzemských jaderných bloků. „V případě budoucího rozhodnutí o dostavbě jaderných elektráren v ČR bude korejská účast ve výběrovém řízení vítána," řekla Nováková. „Vzhledem k tomu, že Jižní Korea má bohaté zkušenosti s rozvojem a využíváním jaderné energie, spolupráce obou zemí v této oblasti je do budoucna přínosná. V současné době je v Korejské republice v provozu více než dvacet jaderných reaktorů, které pokrývají obdobně jako v ČR okolo 30 % energetické produkce země," dodalo MPO.

Podle rezortu je příprava výstavby nových bloků pro jaderné elektrárny v Česku jednou z priorit energetické politiky vlády. O stavbu nového jaderného bloku v Česku se podle dřívějších informací zajímá šest společností. Jde o ruskou státní společnost Rosatom, francouzskou EDF, čínskou China General Nuclear Power, společný projekt Arevy a Mitsubishi Atmea, americký Westinghouse a právě jihokorejskou KHNP.

ZE ZAHRANIČÍ

Trump pohrozil zvýšením cel na dovoz aut z Evropy

Americký prezident Donald Trump prohlásil, že na dovozy aut z Evropy uvalí jeho země clo 25 %, navzdory nedávnému slibu, že do jednání s EU se vzdá jakýchkoli protekcionistických akcí, které by vedly k další eskalaci obchodní války. Navíc ještě jen pár hodin před ním sdělil jeho ministr obchodu, že analýza potřebnosti tohoto kroku možná nebude hotova do konce srpna, jak se původně myslelo. Celá věc působí tak, že už je rozhodnuto, a to bez ohledu na analýzu.

Zdroj: csas.cz

Jaké jsou konsekvence Trumpovy obchodní války?

Mezinárodní měnový fond (MMF) a některé centrální banky varují, že obchodní válka mezi Čínou a Spojenými státy může zhoršit vyhlídky světové ekonomiky. Doposud MMF nesnížil predikci růstu globální ekonomiky pro letošní ani příští rok, která již od dubna zůstává na 3,9 %, avšak varoval, že eskalace krize by mohla ve střednědobém horizontu snížit růst ekonomiky.

Se stejným varováním přišla i Evropská centrální banka, která se obává, že reciproční uvalení cel mezi USA a Čínou sníží růst v exportně orientované eurozóně a může zakonzervovat současné vysoké cla na dalších 50 let. V podobném duchu se vyjádřili i představitelé newyorského Fedu, kteří prohlásili, že je naivní se domnívat, že současné ochranné opatření pomohou snížit deficit obchodní bilance Spojených států. Guvernér Bank of England Mark Carney tento měsíc řekl, že uvalení dovozních tarifů již začíná mít vliv na obchodní výměnu. Dodal, že zůstává otázkou, zda další prohloubení

proteccionistických opatření může podkopat podnikatelskou důvěru, oslabit ceny akcií a zpřísnit měnové podmínky.

Podle posledních indikátorů podnikatelské důvěry je již nyní patrné zpomalení nových objednávek ze zahraničí ve zpracovatelském průmyslu. Index nákupních manažerů ISM ve Spojených státech v červenci klesl blízko ročního minima a exportní objednávky v eurozóně se propadly na dvouleté dno. Dochází ke zpomalení obchodní aktivity i v Číně a dalších asijských zemích. Z tvrdých dat je znepokojivý červnový pokles průmyslové výroby v Německu kvůli slabým objednávkám přicházejícím ze zahraničí.

Zdroj: Financial Times

Řecko opouští záchranný program a začíná si půjčovat samo

Řecko toto pondělí oficiálně opustilo třetí, a zároveň poslední záchranný program. V jeho rámci od věřitelů, převážně ostatních zemí eurozóny, získalo celkem 86 miliard eur. Od tohoto týdne se má země sama financovat na mezinárodních dluhopisových trzích, jak to činí i jiné státy. Zcela svobodně ale Řecko nebude. Do splacení posledních peněz ze záchranného úvěru, tedy do roku 2060, budou zemi nadále čtvrtletně navštěvovat experti, kteří budou mít za úkol prověřit, zda Atény plní dohodnuté cíle v oblasti veřejných financí. Výše řeckého dluhu nyní činí 322 miliard eur (8,3 bilionu Kč), což je více než 180 % HDP. Z toho drtivou většinu dluží Řecko v různé formě dalším zemím eurozóny a zlomek MMF. V roce 2012 byl dluh země na úkor ztrát vlastníků státních dluhopisů snížen o zhruba 107 miliard EUR.

Zdroj: ČTK, Patria

Trump kritizoval měnovou politiku EU

Americký prezident Donald Trump v rozhovoru s agenturou Reuters obvinil Evropskou unii a Čínu z měnových manipulací. Řekl, že číňané manipulují s jüanem a Evropané s eurem. Dodal, že když USA uvalily cla na dovoz čínského zboží, Čína uměle snížila cenu své měny. Prohlásil rovněž, že se mu nelíbí ani záměr americké centrální banky Fed zvyšovat úrokové sazby. "Nejsem nadšený ze zvyšování úrokových sazeb, ne, nejsem nadšený," řekl prezident. Dodal, že pokud v této politice bude Fed pokračovat, bude centrální banku kritizovat. To se ihned odrazilo poklesem dolarového indexu na burze. Fed chce úrokové sazby letos zvýšit čtyřikrát, prozatím tak učinil v březnu a v červnu. Další zvýšení analytici očekávají v září.

Zdroj: E15.cz

Německo bude mít letos opět nejvyšší přebytek běžného účtu na světě

Německo zřejmě bude mít letos již třetí rok za sebou největší přebytek běžného účtu platební bilance na světě. Měl by dosáhnout 299 miliard USD, zatímco druhé Japonsko bude mít přebytek 200 miliard USD. Vyplývá to z prognózy německého ekonomického institutu Ifo. Na třetí místo by se letos mělo dostat Nizozemsko s přebytkem 110 miliard dolarů. Naopak Spojené státy zůstanou zemí s největším schodkem. Ten má podle ekonoma Ifo Christiana Grimmeho činit 420 miliard USD. Ve vztahu k hrubému domácímu produktu (HDP) by se měl přebytek bilance běžného účtu Německa snížit letos na 7,8 % z loňských 7,9 % HDP.

Zpráva zřejmě obnoví kritiku ekonomické a fiskální politiky největší evropské ekonomiky od obchodních partnerů i mezinárodních institucí. Evropská komise identifikovala makroekonomickou nerovnováhu v Německu poprvé v roce 2014. Od té doby tuto kritiku každým rokem potvrzuje. Ve svém doporučení komise uvádí, že Německo by mělo své přebytky používat ke zvýšení státních investic a vytvořit příznivé podmínky pro vyšší růst reálných mezd. Podobné doporučení poslal Berlínu i Mezinárodní měnový fond (MMF). Německo kvůli nadměrným přebytkům obchodu, který je součástí bilance běžného účtu, kritizuje také americký prezident Donald Trump. Německou obchodní politiku označil za „velmi špatnou“.

Zdroj: ČTK, ihned.cz

Maďarská národní banka ponechala sazby beze změny

Maďarská národní banka (MNB) na svém úterním zasedání ponechala své úrokové sazby beze změny. Hlavní 3M sazba zůstává na 0,9 % a O/N depo sazba na -0,15 %. Dle vyjádření měnově-politické rady současné makroekonomické prostředí ospravedlňuje pokračování současné extra uvolněné měnové politiky. Utahování měnové politiky má dle názoru rady začít během roku 2019 a růst 3M sazby očekává rada až v roce 2020. Podle Erste Bank jsou však fundamenty maďarské ekonomiky velmi silné a hrozí přestřelení inflačního cíle.

Zdroj: csas.cz

Zpomalení růstu v eurozóně potrvá i ve třetím čtvrtletí

Eurozóna v srpnu pokračuje v růstu, který je však blízko nejslabší úrovně za posledních 1,5 roku. Index nákupních manažerů v průmyslu a ve službách v srpnu nepatrně stoupl na 54,4 bodu z červencových 54,3 bodu. Přesto se však pohybuje v blízkosti nejnižší hodnoty od ledna 2017. Navíc firemní očekávání ohledně dalšího růstu klesla na dvouleté minimum. Zatímco Francie a především Německo zůstávají tahouny růstu, ostatní země eurozóny pokračují ve výraznějším zpomalení.

Za mírným nárůstem celkového indexu PMI stojí zlepšené podmínky ve službách, naopak aktivita ve zpracovatelském průmyslu se nepatrně zhoršila. PMI ve zpracovatelském sektoru se snížil na 54,6 bodu z 55,1 bodu v předchozím měsíci. V sektoru služeb se v srpnu aktivita naopak zvýšila, a to na 54,6 bodu z 54,4 bodu. Nižší exportní objednávky a výroba byly hlavním důvodem zpomalení, naopak situace na trhu práce je dále napjatá a ceny zůstávají vysoké kvůli silným mzdovým tlakům a drahé ropě. Výhled však zůstává nejistý, a to především kvůli klesající poptávce, rostoucím cenám a silným politickým obavám.

Z předběžných dat dále vyplývá, že zatímco podnikatelská aktivita zůstává silná ve Francii a především v Německu, v ostatních zemích růst dále zpomaluje. Podle dosavadních dat za 3. čtvrtletí se zdá, že ekonomický růst v Německu by mohl akcelarovat oproti druhému čtvrtletí, především díky silnému sektoru služeb. Tento vývoj by mohl mít příznivý dopad i na české podniky, které jsou úzce propojeny s německými odběrateli. Rizika však zůstávají vychýlená směrem dolů. Spekulace ohledně uvalení 25% cel do dovoz aut do Spojených států z Evropy spolu s dalšími protekcionistickými opatřeními by mohly negativně ovlivnit exporty z Německa a potažmo i z České republiky.

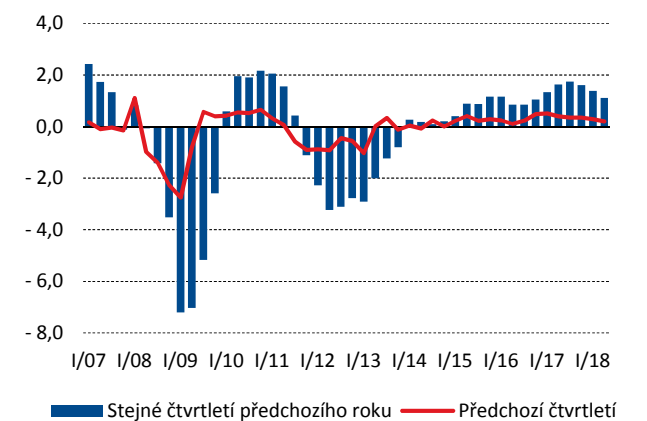
Zpomalení růstu ekonomik eurozóny spolu s akcelerací inflačních tlaků staví Evropskou centrální banku do nezáviduhodné situace. Nicméně ta již na svém předešlém zasedání oznámila, že od září sníží měsíční odkupy aktiv na 15 mld. EUR ze současných 30 mld. EUR a od nového roku 2019 bude pokračovat pouze s reinvesticemi splatných dluhopisů. Cyklus zvyšování měnově-politických sazeb však nebude zahájen dříve než ve 3. čtvrtletí příštího roku.

Ohrožuje Itálie stabilitu eurozóny?

Sotva Řecko úspěšně vystoupilo ze záchraného programu (o tom píšeme v krátkých aktualitách), pozornost investorů opětovně cílí na Itálii. Zpomalující ekonomika, vysoký veřejný dluh, ne příliš zdravý bankovní sektor a expanzivní plány nové populistické vlády znepokojují nejenom Evropskou komisi, ale potažmo i celou Evropu. Deklarovaná neochota italské vlády přizpůsobit vládní výdaje nižšímu tempu růstu HDP, spojená s pravděpodobným překročením cílovaného rozpočtového deficitu k HDP v letošním i příštím roce, vyvolává obavy z návratu evropské dluhové krize. Původní vládní plán předložený EK počítal s poklesem deficitu z 2,3 % HDP v roce 2017 na 1,6 % letos a na 0,8 % v roce 2019. Jelikož však stavěl na příliš optimistické predikci růstu HDP ve výši 1,5 %, je podle posledních komentářů italské vlády velmi pravděpodobné, že dojde k jeho překročení. To by mohlo zvrátit prozatím vcelku slibný vývoj veřejných financí, kdy italské vládě se dařilo generovat již druhým rokem za sebou primární přebytek ve výši 1,5 % HDP a podíl dluhu k HDP se stabilizoval kolem 132 % HDP.

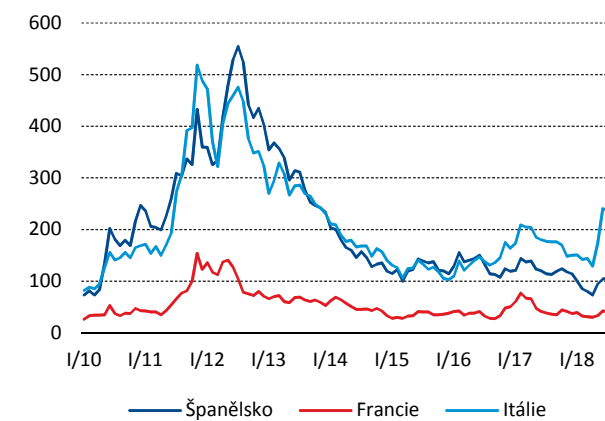
Nedávný výprodej na italském dluhopisovém trhu, kdy výnosy 10-letého státního bondu překročily 3,0% hranici, a pomalé ukončování odkupů vládních dluhopisů Evropskou centrální bankou, by však měly učinit přítrž expanzivní fiskální politice. Vládní představitelé, spíše než aby šli do otevřeného konfliktu s Evropskou komisí a riskovali nepřízeň investorů, oddálí plánovanou expanzi, v rámci níž chtěli do ekonomiky napumpovat až 126 mld. EUR. Tím spíše, že hlavními držiteli italského státního dluhu jsou tamní banky. Další růst výnosů by pak zákonitě vedl k poklesu hodnoty bankovních portfolií a potřebě navýšit kapitál. Otřesy v tamním finančním sektoru by se následně přelily do bank ve Francii, které mají v italských bankách skoro polovinu všech jejich zahraničních pasiv, dále pak Německu a Španělsku. Při absenci domácích zdrojů by musela italská vláda žádat o podobný záchranný plán jako Řecko, což by mohlo do hry vrátit nákupy italských dluhopisů Evropskou centrální bankou v rámci programu OMT. Výměnou za to by však Itálie musela plnit často drakonické rozpočtové škrty. To by byla příliš drahá lekce z rozpočtové neukázněnosti, které se bude chtít Itálie zřejmě vyvarovat.

Vývoj hrubého domácího produktu
(stálé ceny, sezónně očištěné údaje, meziroční změna v %)



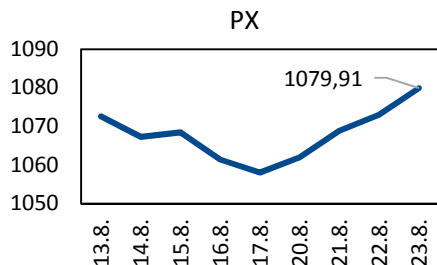
Zdroj: Istat, MPO

Spread 10R vládního dluhopisu oproti Německu
(p. b.)



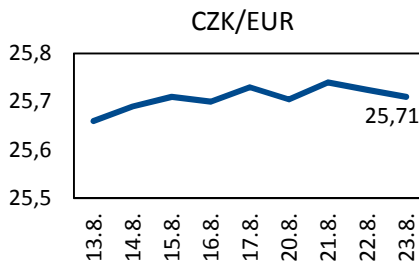
Zdroj: ECB, MPO

Vývoj indexu PX

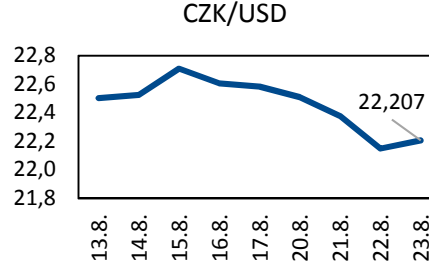


Zdroj: BCPP

Vývoj měnových kurzů



Zdroj: ČNB



Zdroj: ČNB

UDÁLOSTI V TÝDNU od 27. do 31. srpna 2018

PONDĚLÍ	
ÚTERÝ	
STŘEDA	
ČTVRTEK	ČSÚ: Míra zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (červenec 2018)
PÁTEK	ČSÚ: Tvorba a užití HDP (2. čtvrtletí 2018) Eurostat: Nezaměstnanost (červenec 2018)

Informační zdroje Týdeníku: ČSÚ, ČNB, E 15, Hospodářské noviny, internet, podniky a podnikové svazy.